

yderligere den udfordring, at de skal være klar til også at tage Kerte, Etterup-Grønnemose og Rørup Vandværker med, og at der umiddelbart ikke er nogen som står klar til at hjælpe dem.

Vælger vi i Kerte en pesticidfri drift og en usikkerhed på en mulig kommende forurening, så kan man sige at situationen grundlæggende er den samme, som den man står med i Aarup. Man kan i den forbindelse overveje om det er bedst at gå sammen eller at vi klarer vores problemer/udfordringer selv.

Men uanset hvad, så kommer vi ikke omkostningsfrit igennem disse udfordringer. Om pengene skal bruges lokalt i Kerte eller om pengene skal bruges i Aarup, kan på den store bane måske være lige gyldigt.

Arbejdet fylder meget i bestyrelsen. Vi har ikke svaret, men vi er nødsaget til at handle, så vi bliver klar til udfordringerne. Assens Kommune og myndighederne fra centralt hold, giver os ikke megen tid. Man taler om at vores valg skal træffes i år eller senest til næste år.

Mange andre steder i Danmark vælger man at købe arealer op til skov eller til anden pesticid fri brug. Det kan være en mulighed, både i Kerte og i Aarup eller hver for sig.

Bestyrelsen vil derfor til den kommende generalforsamling ligge op til en betaling – ”På vej mod pesticidfri drift” på 2,00 kr. pr. m³ leveret vand for alle ejendomme. Vi vil på den måde kunne begynde en opsparing på ca. 125.000 kr. årligt.

Beløbet er sat ud fra vores forventning til en årlig kompensation til de landmænd, som ikke længere må anvende pesticider i vores BNBO. Afhængig af hvordan forhandlingerne vil falde ud, kan der også blive tale om en fuld og endelig kompensation, som vi i så fald må finansiere ved låntagning.

Hvad gør bestyrelsen lige nu

Det kommende år, vil vi undersøge og i muligt fald indgå af taler om pesticidfri drift med vores landmænd. Vi vil ligeledes i dialog med bestyrelsen i Aarup, drøfte et eventuelt fremtidigt samarbejde til fælles gavn for begge vandværker.

Hvis denne lange redegørelse kræver nærmere forklaring eller uddybning, er alle velkomne til at skrive til bestyrelsen eller møde op på generalforsamlingen.

Bestyrelsen for Kerte & Omegns Vandværk

Kai Egede Jensen

Formand 1. marts 2022

Rent vand er ikke altid en naturlig ting.

Vi som interesserer os for, at vi i Kerte kan få rent og klart vand ud af hanen hører ofte flere indslag i tv, i radioen, i avisen m.fl. omkring drikkevandets renhed i Danmark.

Som forbrugere forventer vi, at vandet smager godt, at det er rent, og at det selvfølgelig lever op til de internationale drikkevandskrav. Grundlæggende kan vi også regne med, at vandet er rent, og at det er fuldt forsvarligt at drikke. Alle vandværker i Danmark bestræber sig på at leve op til vores medlemmers forventninger om rent vand. Følger man med i debatten om rent drikkevand i Danmark, så kan man se, at der er meget fokus på, hvordan vi i fremtiden kan sikre godt og rent drikkevand. Fokus starter nationalt fra folketinget og bevæger sig ud til vores kommuner for til slut, at ligge ved bestyrelserne for vandværkerne i nærområder.

I de senere år har vi som forbrugere oplevet, at prøvetagningen kommer tættere på, qua at prøvetagningen er blevet spredt ud i lokalområdet og ikke kun foregår på vandværket og i hovednettet. Vi har her lokalt i Kerte Vandværk syv lokale adresser, hvor vi på tur får udtaget vandprøver af det leverede vand. Her ud over tager vi også prøver af det vand, som pumpes ud fra vandværket og af det rå vand, som vi pumper op direkte fra grundvandsmagasinet.

Grundvandet er truet af husdyrgødning i form af kvælstof, brug af pesticider og forurening fra punktkilder, hvorfra der er udledt eller bliver udledt farlige stoffer. Det kan eksempelvis være fra servicestationer, vaskerier, vaskepladser, pladser hvor marksprøjten bliver vasket og fyldt med sprøjtevæske m.fl.

Kerte Vandværks BNBO

En meget afgørende faktor for om en forurening kommer ned til grundvandet er den geologi, som er under og omkring vandværkernes indvindingsboringerne. Det er en meget afgørende forskel på om boringerne ligger i et meget sandet område, eller om de ligger i et område med et tykt og beskyttende lerdække. Er der tale om sand, så løber en eventuel forurening ned sammen med regnvandet og næsten uden nogen form for rensning. Er det tale om ler, så er det måske begrænset, hvor meget forurening som kommer ned. Her vil en stor del opsamles i markdræn og ledes væk fra vores indvindingsområder. For punktkilder gælder det samme, men en koncentreret forurening, som ledes ned over længere tid, kan være et meget stort problem. Punktforureninger har myndighederne meget fokus på, og hvor er der tale om en kraftig forurening, kan vi næsten være sikker på, at der er styr på det. Er der mindre forureninger, så har de ofte været der i rigtig mange år, og uden at de har kunne registreres.

Vi skal have fokus på, om der er en gammel brønd eller olietank, som kan bidrage til en forurening. Husk på, at langt op i 1960'erne og 1970'erne var det sådan, at når affaldet var ude af øje og sind (gravet ned og dækket til), så var det ikke længere et problem.

I det område, hvor Kerte Vandværk får grundvand fra, har vi kun kendskab til nogle få punktkilder fra "fortidens" syndere. Hertil skal lige anføres at vores grundvandsmagasin når "helt" ud til Orte.

Kerte Vandværks primære indvindingsområde BNBO (**B**orings**N**ære**B**eskyttelses**O**mråde), har et markant lerdække over grundvandsmagasinet. Udbringning af gødning, enten i form af kunstgødning (NPK) eller som naturlig gylle, og sprøjtning har foregået omkring vores borer i rigtig mange år. Vi har aldrig konstateret nitrit eller nitrat i nærheden af grænseværdierne for drikkevand. Nitrit og nitrat er gode indikatorer for om vi har en forurening med næringsstoffer. Tilsvarende gælder, at vi aldrig har konstateret pesticider i vores grundvand.

Siden slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne er der i vores område anvendt pesticider til bekæmpelse af ukrudt og måske også tvangsmodning af korn. Brugen af pesticider er de seneste år blevet væsentligt reduceret, idet man er blevet opmærksom på at der kan være et problem. Pesticiderne bruges såvel i landbrugsproduktionen for at reducere den mekaniske renholdelse af markerne, som i haver, på gårdspladser mv.

Brug af sprøjtegifte – pesticider.

Den 10. februar 2022 indgik en stor gruppe af folketingets partier en politisk aftale om sprøjtemiddelstrategi 2022-2026. Af denne aftale fremgår en markant reduktion af brug af pesticider i fremtiden. Brug af pesticider erhvervsmæssigt vil blive indskrænket markant og brugen af pesticider privat vil næsten ikke længere være mulig jfr. aftalen.

Før denne seneste politiske aftale var der igangsat nogle nationale tiltag til sikring af rent drikkevand, og som kommunerne skulle følge op på. Assens Kommune har foretaget en vurdering af de risici som der er ved alle kommunens vandværker, såvel store som små.

I Kerte faldt brugen af pesticider ud som et problem. Kerte Vandværk er blevet bedt om, i dialog med vores landmænd op til indvindingsboringerne, at indgå aftaler om fremtidig pesticidfri drift. Dialogen er endnu ikke startet, idet grundlaget og præmisserne for en snak ikke er på plads endnu.

For at man kan forstå alle de overvejelser som vandværkets bestyrelse sidder med, så må nogle andre forhold også bringes frem i dette indlæg.

Assens Kommunes Vandforsyningsplan

Assens Kommune har i en vandforsyningsplan fastlagt en forsyningsstruktur, som skal sikre at alle kan få rent vand.

I vores område har vi ca. 350 ejendomme som er tilsluttet vandværket. Med vores gode kendskab til området så ved vi, at kun 3 ejendomme ikke er tilsluttet vores ledningsnet. Disse tre ejendomme har egne brønde og med de risici der ligger i det. Vi er klar til at hjælpe dem, i fald de måtte ønske det.

Vores vandværk kategoriseres i vandforsyningsplanen som et basisvandværk, der i grunden kan klare sig selv uden hjælp fra andre vandværket. Det har vandværket også vist siden midt i 1960'erne, hvor det blev bygget. Vi fik vand fra Aarup Vandværk i nogle få måneder i 2009, hvor vandværket blev renoveret. Vi har i dag et godt lille vandværk, hvor vi de seneste år har brugt mange kræfter på, at få vores spild på ledningsnettet reduceret. Det er lykkedes og vi er kommet godt med på dette punkt. Vi har brugt 3-4 mio.kr. på dette arbejde og pengene er absolut ikke spildt, uanset vandets kvalitet – vandet skal jo frem til de enkelte ejendomme, uanset hvor det måtte komme fra.

Aarup vandværk er jfr. planen et primært vandværk. I Assens Kommune har vi i alt 6 -7 primære vandværker. Primærvandværkerne har som basisvandværkerne (Kerte) egne forbrugere, men har yderligere den forpligtigelse, at de skal kunne hjælpe eller overtage et basisvandværk, hvis der bliver behov for hjælp til deres drift. Kommer Kerte Vandværk i problemer med kapacitet eller ringe vandkvalitet, så er det Aarup Vandværk, som skal hjælpe os.

Assens Kommunes krav om pesticidfri drift

Med Assens Kommune forventning om, at Kerte Vandværk snarest muligt indgår aftaler med vores nærliggende landmænd om pesticidfri drift, står bestyrelsen i Kerte med det dilemma, at en pesticidfri drift ikke alene løser vores problem. De pesticider som er tilført markerne fra engang i 1960'erne og til nu bliver ikke løst af sådanne aftaler. Er pesticiderne løbet ud med drænvandet eller er de på vej ned til vores grundvandsmagasin? Svaret kender vi ikke!

Pesticiderne eller rettere restprodukterne fra pesticiderne kan fjernes ved rensning. Teknologien er der – i al fald for hovedparten af de pesticider, som vi kender til. Vi mangler bare, at lovgivningen bliver ændret, så det rensede vand også må drikkes. Danmark har hidtil haft den politik, at vi skal have rent drikkevand, og hvis vandet ikke er rent, så må man finde nye indvindingsområder lokalt – men bliver denne mulighed en løsning i fremtiden?

Hvis vi ikke kan indgå aftaler om pesticidfri drift, og hvis vi ikke kan få lov til at anvende rensat grundvand, så kan Kerte Vandværket næppe bestå på den lange bane.

Vælger vi at nedlægge vandværket, så skal vi have vand fra Aarup Vandværk jfr. kommunens vandforsyningsplan.

Uden at vi kender til forholdene ved Aarup Vandværk så tror vi, at bestyrelsen i Aarup i nogen grad sidder med de samme overvejelser og tanker som os. Men de har dog